

klasse forberedes og er indstillet på at modtage elever med særlige vanskeligheder.

Det er nemlig ikke gratis, det her. Men jeg skal gøre opmærksom på, at de adskilte særforanstaltninger, som jo ligger implicit i hr. Frank Dahlgaards skolepolitik, er heller ikke gratis. En plads på amts- eller primærkommunale special- og heldagsskoler løber nemt op i 200.000 kr. om året. I gennemsnit koster en elev i folkeskolen 36.000 kr. om året. Så medmindre kommunerne under dække af ideologiske motiver bruger integration af elever med særlige vanskeligheder som spareobjekt, er der og skal der være økonomiske midler til at opfylde de førnævnte forudsætninger.

Kommunerne lever ikke op til folkeskoleloven, hvis f.eks. elever med sociale og emotionelle problemer ikke tilbydes tilstrækkelig hjælp. Vidtgående vanskeligheder kan ikke løses inden for normalklassens sædvanlige rammer.

Men desværre ser vi jo, at integrationen er blevet brugt som besparelsesmetode. Der findes kommuner, som har trukket deres elever hjem fra alle adskilte foranstaltninger og anbragt eleverne i folkeskoleklasser uden anden støtte til disse risikobørn end lidt almindelig specialundervisning.

Det er ikke SF's opfattelse, at alle børn for enhver pris skal fastholdes i folkeskolens normalklasser, fordi det eventuelt er i overensstemmelse med en fastlagt ideologi. Udskillelse fra normalklassen i en periode kan være nødvendig for at undgå udstødelse.

Folkeskolens Udviklingsråd havde, jeg tror, det var 400 mio. kr. over et par år til at lave forskellige projekter. Disse projekter er blevet samlet i en bog, der udkom i 1991, og som hed »Specialundervisningens mange ansigter«. Der beskrives, at en særlig indsats i en mindre gruppe i en kortere periode kan ruste elever med store problemer til at indgå i normalklasser med ledsaget, fortsat støtte.

Vi skal vide, og vi skal huske, at den nuværende folkeskole er så rummelig og har træk, der fremmer chancen for at opfange og give børn med vanskeligheder en mulighed for at udvikle sig konstruktivt, hvis elever og lærere støttes i tilstrækkelig grad.

Men stigende klassekvotienter og øgede besparelser på folkeskoleområdet vil bidrage til at ødelægge mulighederne for fornuftig integration. Det kan udløse kaotiske situationer i nogle af klasseværelserne og i næste instans medføre total udstødelse af disse såkaldte risikobørn. Det

vil derefter udløse krav om behov for genoprettelse af de meget kostbare særforanstaltninger, som mange steder er nedlagt eller sparet væk.

Det er vigtigt at understrege, at så mange børn som muligt ikke fastholdes i folkeskolen af ideologiske årsager, men fordi vi ved, at jo færre der udgrænses af fællesskabet, jo senere man i uddannelsessystemet laver niveaudeling, jo mindre talent går der til spilde, og det er det, der er målet, at alle børn i dette land får mulighed for at udvikle deres evner og anlæg bedst muligt.

I denne sammenhæng er det nok værdt at understrege, at myten om, at elever med mange talenter og evner sættes tilbage i udvikling, hvis børn med vanskeligheder integreres i normalklasserne, ikke umiddelbart lader sig bevise. Tværtimod peger alt på, at udviklingen af de sociale kompetencer, der bliver nødvendige i fremtidens samfund, udvikles i mødet med mange forskellige mennesker. Synspunktet fremhæves i høj grad af fremtidsforskere og fremtidsorienterede erhvervsfolk.

I totalitære regimer – lad mig nævne Sovjetunionen og Nazityskland – forsøgte man at samle de bedst begavede på eliteskoler. Beskrivelser af disse drivhusbørns manglende evne til at indgå i sociale sammenhænge er sørgelig læsning. Faktisk er det nok også bedst også for en potentiel kommende leder at have mødt og udviklet sig sammen med så bredt et udsnit af befolkningen som muligt.

I en kronik i Berlingske Tidende lørdag den 6. januar beskriver en direktør for et headhunterbureau, hvordan de unges såkaldte multisocialisering kvalificerer dem til arbejdsmarkedet og gør dem skikkede til at påtage sig lederansvaret. Det bør altså være til gavn for alle parter i folkeskolen, at så få børn som muligt segregeres, som det hedder på folkeskolesprog. Vilkårene skal være til stede, men så skal folkeskolen fortsat være det sted, hvor landets indbyggere møder hinanden på tværs af alle skel. I Grundtvigs fædreland er der ikke tradition for at stemple børn som uunderviselige og dermed udgrænse dem af fællesskabet.

(Kort bemærkning).

Anders Mølgaard (V):

En lille kort bemærkning til fru Baastrup, men, synes jeg, principiel.

Jeg tror, jeg sagde i min ordførertale, at i Venstre er vi altid villige til at tage en disput, også når det gælder den type problemer, som visse